

Suomen meriympäristön tila 2024 arvio / Lausunto Ympäristöministeriölle ja Varsinais-Suomen ELY-keskukselle

Ympäristölautakunta 07.03.2024 § 36
755/11.00.00/2023

Merenhoidon suunnittelua ohjaavat Suomessa laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä valtioneuvoston asetus merenhoidon järjestämisestä (980/2011), joilla on toimeenpantu Euroopan unionin meristrategiapuitedirektiivi. Merenhoidon tavoitteena on meriympäristön hyvä tila rantaviivasta talousvyöhykkeen ulkorajalle saakka.

Suomen merenhoitosuunnitelma päivitetään kolmessa vaiheessa kuuden vuoden välein. Nyt kuultavana oleva merenhoitosuunnitelman ensimmäinen osa Suomen meriympäristön tila 2024 päivitetään vuonna 2024. Toinen osa Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelma vuosille 2026–2032 päivitetään vuonna 2026 ja suunnitelman kolmas osa, Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2028–2033, päivitetään vuonna 2027. Tarkistettu merenhoitosuunnitelma viedään kokonaisuudessaan valtioneuvostolle hyväksyttäväksi vuoden 2027 lopussa.

Kuultavana oleva aineisto tausta-asiakirjoineen on luettavissa verkkosivustolla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/vaikutavesiin/merenhoito>.

Ympäristöministeriö ja Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytävät Hangon ympäristönsuojelun ja Hangon kaupungin lausuntoa Suomen meriympäristön tila 2024 arviosta, joka muodostaa Suomen merenhoitosuunnitelman ensimmäisen osan. Lausunto tulee toimittaa 15.3.2024 mennessä.

Yhteenveto meriluonnon tilasta

Meriluonto on rehevöitymisen ja monien ihmisen aiheuttamien häiriötekijöiden takia ahtaalla, mikä näkyy herkempien lajien uhanalaistumisena. Merenpohjan ja ulappaekosysteemin kasvi- ja eläinyhteisöissä rehevöitymistä suosivat lajit ovat yleistyneet. Vaikka iso osa merilintujen kannoista on hyvässä tilassa, saariston tyypilliset lajit karikukko, pilkkasiipi ja haahka ovat vähentyneet jo pitkään ja tila on arvioitu heikoksi. Toisaalta ympäristömyrkköjen vähentyminen näkyy hylkeiden ja merikotkan runsastumisena.

Ulappaekosysteemi on kokonaisuudessaan heikossa tilassa sekä Suomen avomeri- että rannikkoalueilla. Pitkällä aikavälillä suolaisuus on vähentynyt, kerrostuneisuus lisääntynyt ja meriveden pintakerros on lämmennyt erityisesti talviaikana.

Ravintoverkko on hyvässä tilassa Pohjanlahdella, mutta Pohjois-Itämerellä, Ahvenanmeren-Saaristomeren alueella ja Suomenlahdella perustuottajien, planktoninsyöjäkalat ja huippupedet ovat heikossa tilassa ja siten ravintoverkko ei ole tasapainossa. Rehevöitymisen vaikutukset ovat muuttaneet kasviplankton- ja vesikasviyhteisöjä ja vaikutukset kertautuvat eläinplankton-, pohjaeläin- ja kalayhteisöihin.

Merenpohjan laajojen elinympäristöjen tilaa heikentää valoisassa vyöhykkeessä erityisesti rehevöityminen, Suomenlahden syvillä pohjilla taas hapettomuus ja

saastuneet sedimentit. Hyvässä tilassa olevia elinympäristöjen määrä vaihtelee Suomenlahden 47%:sta Pohjois-Itämeren 71 %:iin.

Edelliseen tila-arvioon verrattuna suurin osa meriluonnon tilaa osoittavista indikaattoreista on pysynyt samana ja kokonaistilassa ei ole tapahtunut suurta parantumista. Sen sijaan pidemmän ajan trendit osoittavat tilan parantuneen monen kuvaajan osalta.

Ehdotus (Degerlund)

Ympäristölautakunta, Hangon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ominaisuudessaan, päättää asiassa antaa Ympäristöministeriölle ja Varsinais-Suomen ELY-keskukselle seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta toteaa, että kuultavana oleva arvio Suomen meriympäristön tilasta 2024 on hyvin laadittu ja kattava. Ympäristölautakunta katsoo, että arvio muodostaa vahvan perustan tuleville merenhoitosuunnitelmien päivityksille, eikä lautakunnalla ole asiassa huomauttamista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätiedot

Ympäristönsuojelupäällikkö Maria Degerlund, puh. 040 135 9299